

การศึกษาเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่ม
โรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1
A COPARATIVE STUDY OF SCHOOL-COMMUNITY RELATIONSHIP BUILDING
IN MUANG TAK DISTRICT SCHOOL GROUP
UNDER THE TAK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

กนกเรขา ชีนาวุธ^{1*} และ จารูวรรณ นาดัน²
Kanokrekha Cheenawut^{1*} and Jaruwat natun²

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ต.ในเมือง อ.เมืองพิษณุโลก จ.พิษณุโลก 65000^{1,2}
Pibulsongkram Rajabhat University, Nai Mueang Subdistrict, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok Province 65000^{1,2}

*Corresponding author E-mail: Kanokrekha.c@psru.ac.th

(Received: 12 Jan, 2022; Revised: 31 May, 2023; Accepted: 12 Jun, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 และ 2) เปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำนวน 225 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ, การสร้างความสัมพันธ์, โรงเรียน, ชุมชน, ประถมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study relationship building in school and community in the group of schools in Muang Tak district, under the Office of Tak Primary Educational Service Area 1; 2) to compare the relationship building between schools and communities in the group of schools in Muang Tak district under the Office of Tak Primary Educational Service Area 1, classified by school size. The sample group consisted of school administrators and teachers from the group of schools in Muang Tak district, under the Office of Tak Primary Educational Service Area 1. A total of 225 people were obtained using a stratified random sampling method based on school size. The instrument used for data collection was a questionnaire on relationship building between schools and communities. The data was analyzed using mean ($\bar{x}$), standard deviation (SD) and One –Way ANOVA. Pairwise differences were tested using Scheffe’s method.

The results revealed that:1) in the Muang Tak District School Group under the Tak Primary Educational Service Area Office 1, there is a high level of relationship between the school and the community. 2) Schools of different sizes in the groups of Muang Tak district schools under the Tak Primary Educational Service Area Office 1 showed no significant differences in the relationship between the school and the community, both overall and in each aspect at the .05 level.

KEYWORDS: A comparative Study, Relationship Building, School, Community, Primary Education

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการศึกษา โดยคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ต้องการให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม แสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เลือกรวมภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการ และหาวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (Ministry of Education, 2010) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สนับสนุน และพัฒนาโรงเรียน (Boonmee, 2012) ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนซึ่งส่งผลกระทบต่อโรงเรียน เช่น การขาดเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองมีเวลาให้กับบุตรหลาน น้อย การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนน้อยลงเพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ ปัญหาอัตราครูไม่เพียงพอกับชั้นเรียน ต้องจ้างครูมาช่วยดูแลนักเรียนระดับชั้นอนุบาล สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนเพราะงบประมาณมีจำกัด จะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสนับสนุนให้โรงเรียนมีบทบาทในการบริการด้านวิชาการแก่ชุมชน (Pungkhor, 2015) ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงมีความสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเพื่อทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าของโรงเรียน และประเทศชาติต่อไป

กลุ่มโรงเรียนในอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน

ทั้งสิ้น 39 โรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับ ชุมชน อาทิ การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น กิจกรรม วันแม่ กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธ ศาสนา เป็นต้น โดยอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ของโรงเรียน อาทิ การจัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ ผู้ปกครองนักเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการบริหารโรงเรียน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาอีกหลายประการที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติงานกับโรงเรียน อาทิ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ยังไม่เป็น ระบบทำให้เกิดปัญหาด้านการประสานงาน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ยังไม่เข้าใจถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคน ในชุมชน ทำให้โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการดำเนินงาน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (Tak Primary Educational Service Area Office Region 1, 2021)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมา จึงเห็นควรที่จะมีการศึกษาเปรียบเทียบ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใน กลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 เพื่อใช้เป็นสารสนเทศที่ สำคัญสำหรับผู้บริหารและครูในการวางแผนและพัฒนา ระบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผู้เรียนได้รับการจัดการ ศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน พัฒนาประเทศต่อไป

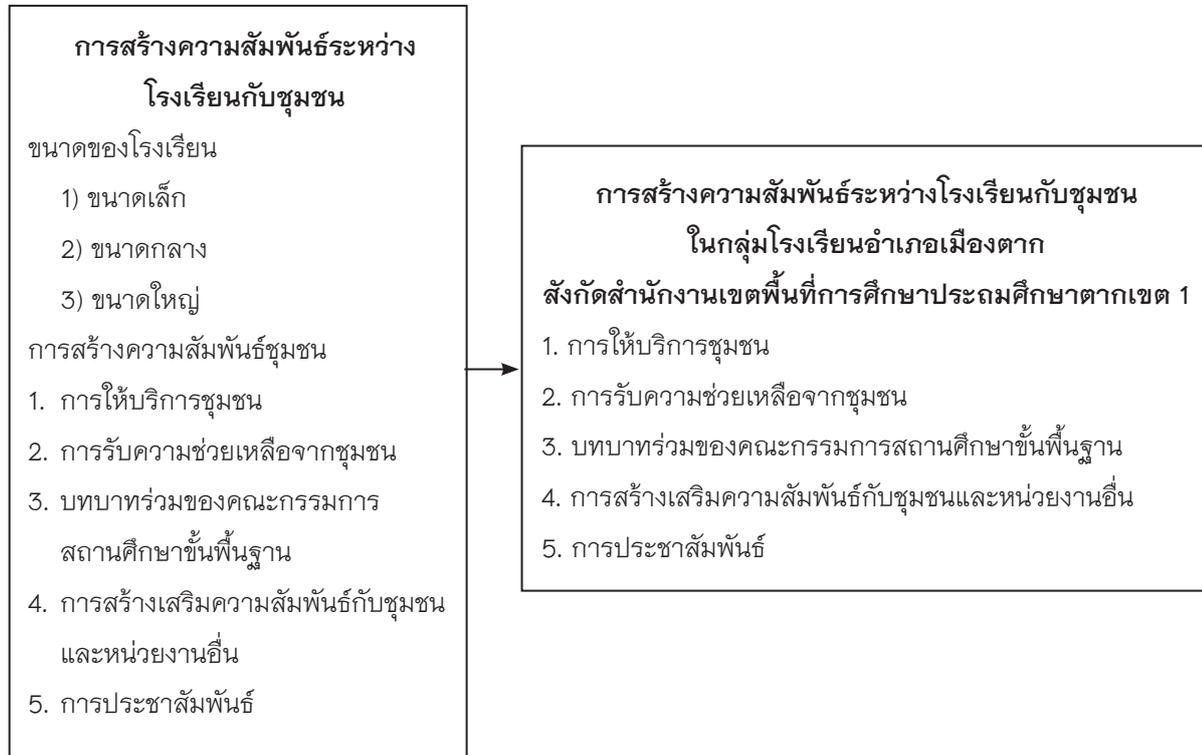
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ผู้บริหารโรงเรียนและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 โรงเรียน รวม 399 คน (Tak Primary Educational Service Area Office Region 1, 2021)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน (Stratified Random Sampling) และเลือก

ผู้บริหารโรงเรียนด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา และมีประสบการณ์ทำงานด้านการศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี และครูกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 cited in Panarach, 2021) ได้ผู้บริหารโรงเรียน 39 คน และครู 186 คน รวม 225 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อจัดทำร่างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิด เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวแปรการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลโรงเรียนเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน 3) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และ 5) ด้านการประชาสัมพันธ์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วย ด้านบริหารการศึกษา 3 ท่าน และด้านวิจัย 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามกับวัตถุประสงค์ แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Index: IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.0

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Panarach, 2021) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังกัด

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมแนบ QR Code แบบสอบถามให้ตอบผ่าน Google Forms

3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 225 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe Method)

ผลการวิจัย

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยรวม

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
1. ด้านการให้บริการชุมชน	4.47	0.49	มาก
2. ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน	4.37	0.55	มาก
3. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.45	0.60	มาก
4. ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	4.57	0.49	มากที่สุด
5. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.49	0.53	มาก
ภาพรวม	4.47	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.47$, S.D.= 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ($\bar{x}=4.57$, S.D.= 0.49) มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x}=4.49$, S.D.= 0.53)

มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ($\bar{x}=4.37$, S.D.= 0.55) มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในแต่ละด้าน มีดังนี้

1.1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการให้บริการชุมชน แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ด้านการให้บริการชุมชน

ด้านการให้บริการชุมชน	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. โรงเรียนให้บริการปรึกษา แนะนำ แก่ผู้ปกครอง และคนในชุมชน	4.58	0.61	มากที่สุด
2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ และศึกษาหาความรู้ในโรงเรียน	4.55	0.60	มากที่สุด
3. โรงเรียนให้ความรู้และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	4.44	0.67	มาก
4. โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนด้านการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพในด้านต่าง ๆ	4.26	0.83	มาก
5. โรงเรียนเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยให้กับชุมชนทราบ	4.36	0.75	มาก
6. โรงเรียนเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ	4.26	0.76	มาก
7. โรงเรียนให้บริการในการจัดกิจกรรมนันทนาการแก่ชุมชน	4.28	0.72	มาก
8. โรงเรียนเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นให้กับชุมชน	4.20	0.72	มาก
9. โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ชุมชน เข้ามาใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม	4.67	0.53	มากที่สุด
10. โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ชุมชนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อทัศนูปกรณ์และสิ่งสิ่งพิมพ์ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ	4.50	0.61	มาก
11. โรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญต่าง ๆ ของท้องถิ่น	4.71	0.49	มากที่สุด
12. โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับชุมชน	4.64	0.54	มากที่สุด
13. โรงเรียนส่งเสริมและให้ความรู้ในการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมของชุมชน	4.63	0.58	มากที่สุด
ภาพรวม	4.47	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการให้บริการชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญต่าง ๆ ของท้องถิ่น ($\bar{X}=4.71$, S.D.= 0.49) รองลงมาคือ โรงเรียนอำนวยความสะดวก

ความสะดวกให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม ($\bar{X}=4.67$, S.D.= 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นให้กับชุมชน ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.72)

1.2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน

ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ	4.62	0.55	มากที่สุด
2. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการจากชุมชน	4.36	0.68	มาก
3. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านแรงงานจากชุมชน	4.46	0.68	มาก
4. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณจากชุมชน	4.18	0.80	มาก
5. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์จากชุมชน	4.23	0.79	มาก
6. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านแนวคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากชุมชน	4.28	0.74	มาก
7. โรงเรียนเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.34	0.75	มาก
8. โรงเรียนเชิญผู้นำทางศาสนาเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน	4.45	0.65	มาก
9. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนในการสร้างแหล่งเรียนรู้จากชุมชน	4.38	0.69	มาก
10. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่นักเรียน	4.38	0.68	มาก
11. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.44	0.69	มาก
12. โรงเรียนออกเกียรติบัตรหรือเครื่องหมายตอบแทนตามระเบียบราชการแก่บุคคลที่ช่วยเหลือสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.36	0.73	มาก
ภาพรวม	4.37	0.55	มาก

จากตารางที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=4.62$, S.D.= 0.55) รองลงมา คือ โรงเรียนได้รับ

ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านแรงงานจากชุมชน ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณจากชุมชน ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.80)

1.3 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านบทบาทพร้อมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.50	0.67	มาก
2. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาและเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	4.49	0.66	มาก
4. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.43	0.70	มาก
5. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ	4.43	0.72	มาก
6. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณ	4.40	0.74	มาก
7. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านบริหารงานทั่วไป	4.44	0.69	มาก
8. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา	4.49	0.66	มาก
9. โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน	4.43	0.66	มาก
ภาพรวม	4.45	0.60	มาก

จากตารางที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x}=4.50$, S.D.= 0.67) รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาและ

เห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ($\bar{x}=4.49$, S.D.= 0.66) และโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา ($\bar{x}=4.49$, S.D.= 0.66) ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณ ($\bar{x}=4.40$, S.D.= 0.74)

1.4 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. โรงเรียนมีส่วนร่วมและช่วยเหลือชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประเพณีและวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น	4.58	0.59	มากที่สุด
2. โรงเรียนส่งครูและบุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	4.48	0.69	มาก
3. โรงเรียนติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนโดยการมีจดหมายถึงผู้ปกครอง	4.52	0.69	มากที่สุด
4. โรงเรียนจัดครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.74	0.50	มากที่สุด
5. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	4.67	0.55	มากที่สุด
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมจิตอาสาในการพัฒนาชุมชน	4.53	0.63	มากที่สุด
7. โรงเรียนส่งเสริมให้มีวิทยากรบุคคลภายนอกมาให้ความรู้กับนักเรียน	4.51	0.64	มากที่สุด
ภาพรวม	4.57	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.57$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดครูออกเยี่ยม

บ้านนักเรียน ($\bar{x}=4.74$, S.D.= 0.50) รองลงมาคือ โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x}=4.67$, S.D.= 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือโรงเรียนส่งครูและบุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($\bar{x}=4.48$, S.D.= 0.69)

1.5 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการประชาสัมพันธ์	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. โรงเรียนจัดทำเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร ในการเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ	4.50	0.66	มาก
2. โรงเรียนจัดให้มีเสียงตามสายให้ชุมชนรับทราบในเรื่องราว ข่าวสารต่าง ๆ	4.27	0.85	มาก
3. โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์	4.45	0.77	มาก
4. โรงเรียนจัดตั้งศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลแก่ชุมชน	4.23	0.90	มาก
5. โรงเรียนจัดทำรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ	4.60	0.59	มากที่สุด
6. โรงเรียนจัดทำรายงานความประพฤติและผลการตรวจสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ	4.53	0.63	มากที่สุด
7. โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง	4.68	0.53	มากที่สุด
8. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมและทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียน	4.62	0.59	มากที่สุด
ภาพรวม	4.49	0.53	มาก

จากตารางที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.49$, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง ($\bar{x}=4.68$, S.D.= 0.53) รองลงมาคือ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมและทราบถึง

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียน ($\bar{x}=4.62$, S.D.= 0.59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดตั้งศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลแก่ชุมชน ($\bar{x}=4.23$, S.D.= 0.90)

2. การเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
1. ด้านการให้บริการชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.724	2	.362	1.539	.217
	ภายในกลุ่ม	52.171	222	.235		
	รวม	52.894	224			
2. ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.652	2	.326	1.094	.337
	ภายในกลุ่ม	66.182	222	.298		
	รวม	66.834	224			
3. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	.200	2	.100	.272	.762
	ภายในกลุ่ม	81.585	222	.368		
	รวม	81.785	224			
4. ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	ระหว่างกลุ่ม	.097	2	.048	.199	.819
	ภายในกลุ่ม	53.968	222	.243		
	รวม	54.065	224			
5. ด้านการประชาสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	.013	2	.007	.023	.977
	ภายในกลุ่ม	62.978	222	.284		
	รวม	62.991	224			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.337	2	0.169	0.625	
	ภายในกลุ่ม	63.377	222	0.286		
	รวม	63.714	224			

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยภาพรวมมีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตากเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาสถานศึกษา และส่งเสริมการบริหารงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูมากขึ้น ดังที่อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ (Pachanavon, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานสำคัญที่ทำให้ชุมชนมีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ตลอดจนได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน สอดคล้องกับกัญจนพร ศรีมงคล (Srimongkol, 2022) ที่ศึกษาพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก (Chaiyabin, 2021; Tangkhud, 2021)

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลดังนี้

1.1 ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น พบว่า มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากตระหนักว่าชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนเปรียบเสมือนศูนย์กลางและเป็นพื้นที่ของชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ความรู้

การอบรม การสัมมนา การประชุม การจัดกิจกรรม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา เชื่อมความสัมพันธ์ภายในชุมชน จึงทำให้ชุมชนกับโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดคอยช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังที่จริยพร แดงซูด (Tangkhud, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมร่วมกันจะช่วยสร้างความสามัคคีและส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับมัลลิกา แก้วจ้อน (Kaewchon, 2022) ที่ศึกษาพบว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น จะช่วยให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุน และได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (Srimongkol, 2022; Lertyosan, 2019)

1.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก มีนโยบายให้โรงเรียนดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพภายนอก โดยโรงเรียนจะต้องรายงานผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ผู้แทนหน่วยงาน เป็นต้น เพื่อประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาอุปสรรคข้อเสนอนะ และความต้องการช่วยเหลือจากชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน ดังที่จริยพร แดงซูด (Tangkhud, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ทำให้ชุมชนได้รับทราบข่าวสารและความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนและผู้ปกครองนำไปสู่การให้ความร่วมมือพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับมัลลิกา แก้วจ้อน (Kaewchon, 2022) ที่ศึกษาพบว่า การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้ชุมชนได้ทราบจะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (Klaesamut, 2019; Homsombat, 2022)

1.3 ด้านการให้บริการชุมชน พบว่า มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากได้เปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอำนวยความสะดวกประสานงานการให้บริการวิชาการ และให้คำปรึกษาการจัดกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนให้บริการข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก ดังที่จริยพร แดงขุด (Tangkud, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บริการชุมชน จะช่วยให้โรงเรียนสามารถให้บริการตรงตามความต้องการของชุมชน และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน สอดคล้องกับรณกร ไชเนา (Kainark, 2019) ที่ศึกษาพบว่า การให้บริการชุมชนจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน (Klaesamut, 2019; Lertyosanan, 2019; Srimongkol, 2022)

1.4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นตัวแทนของชุมชนที่มีบทบาทการทำงานร่วมกับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายวางแผนดำเนินงาน ให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา ช่วยประสานงานและประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างดี ดังที่นาวิณ แกละสมุทร (Klaesamut, 2019) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานของโรงเรียน จะช่วยส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับชะโลม คุ่มวงษ์ (Khumwong, 2020) ที่ศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของโรงเรียนจะช่วยให้โรงเรียนสามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำนองเดียวกับพิกรี แก้วนวล (Kaewnuan, 2020) ที่ศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนสามารถช่วยส่งเสริมการจัดการ

ศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ (Patitang, 2021)

1.5 ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน พบว่า มีการสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เป็นที่ไปด้วยความรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชุมชนเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และส่งผลให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินงานจากชุมชนเป็นอย่างดี ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านแรงงานจากชุมชน ดังที่จริยพร แดงขุด (Tangkud, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า การสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากชุมชน ส่งผลให้ชุมชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับนาวิณ แกละสมุทร (Klaesamut, 2019) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะช่วยให้โรงเรียนรับความช่วยเหลือจากชุมชนและเป็นการส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น (Kainark, 2019; Phuangsomjit, 2019)

2. การเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาทรัพยากร สภาพแวดล้อม และสมาชิกในชุมชน โรงเรียนและชุมชนต่างมีความสำคัญในพัฒนาสมาชิกของชุมชน เพื่อให้ทุกคนเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคม ดังที่รัตนสุวรรณ (Rattanasuwan, 2021) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนทุกขนาดต่างให้ความสำคัญกับชุมชนเพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารงานบรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ พาฝัน บูละ (Buloh, 2019) และเพชรพิศา แซงลอยเลื่อน (Sengloiluen, 2019) ที่ศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดต่างกันแต่ให้ความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับชุมชนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน พบว่า การเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นให้กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรจัดกิจกรรมบริการวิชาการหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาให้สมาชิกในชุมชนมีสมรรถนะด้านเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งผลให้โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ ศูนย์กลางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชุมชน

2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน พบว่าโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณจากชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในการช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณ เช่น การจัดกิจกรรมการกุศล การจัดทำบุญผ้าป่าสามัคคี เป็นต้น เพื่อนำงบประมาณมาส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน และจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของชุมชน

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการโดยแต่งตั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมเป็นคณะดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น พบว่า โรงเรียนส่งครูและบุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน อย่างจริงจัง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือพัฒนาที่เป็นประโยชน์กับชุมชน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โรงเรียนจัดตั้งศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลแก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลแก่ชุมชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม โดยมอบหมายให้มีฝ่ายงานหรือผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์กับชุมชนให้ชัดเจน เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นให้กับชุมชนได้รับทราบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 เพื่อวางแผนการบริหารจัดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบกรณีศึกษา เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) สำหรับสถานศึกษานำไปปรับใช้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Boonmee, W. (2012). *Building relationship between schools and communities of schools under the Chonburi Provincial Administrative Organization*. (Master's thesis of Education, Education Administration, Burapha University). [In Thai]
- Bulah, P. (2019). *The participation in school administration of community according to teacher's opinion of under the Office of Songkhla Primary Educational Service Area Office 2*. (Master's thesis of Education, Education Administration, Thaksin University). [In Thai]
- Chaiyabin, A. (2021). *Current situations, desirable situations and guidelines for developing relationship between schools and communities of secondary schools in Bueng Kan Province*. (Master's thesis of Education, Educational Administration and Development Program, Nakhon Phanom University). [In Thai]
- Homsombat, S. (2022). Has studied the development of an effective public relations model for educational institutions. Under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area, Region 2. *Journal of Modern Learning Development*, 7(11), 1–15. [In Thai]
- Kaewchon, M. (2022). *Conditions for building relationships between school and communities of basic education institutions under the Nan Primary Educational Service Area Office District 1*. (Master's thesis of Education, Education Administration, Phayao University). [In Thai]
- Kaewnuan, F. (2020). *Studied the participation of basic education school committees in administration: The school expands educational opportunities under the jurisdiction of the Educational Service Area Office Primary education in Pattani province*. (Master's thesis, Education Administration, Songkhla University). [In Thai]
- Kainark, R. (2019). *The guidelines of relationship building between school and community based on buddhist educational administration of schools under Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area 3*. (Master's thesis of Education, Education Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University). [In Thai]
- Khumwong, C. (2020) *Studied the relationship between the participation of the basic education committee and the academic administration of elementary schools in Pathum Thani Province*. (Master's thesis, Education Administration, Thanyaburi Rajamangala University). [In Thai]
- Klaesamut, N. (2019). *The enhancing of school and community relation in Wat Yai Ban Bor School under SamutSakhon Primary Education Service Area Office*. (Master's thesis, Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University). [In Thai]
- Lertyosanan, N. (2019). *A study of the relationship between the school and the charitable school community of Buddhist temples in Roi Et Province*. Mahamakut Buddhist University Journal Roi Et Campus Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus. [In Thai]
- Ministry of Education. (2010). *National Education Act BE 2542 and amendments (2nd edition) BE 2545 and (3rd edition) BE 2553*. Bangkok: Express Transportation Organization (E.T.O.). [In Thai]
- Pachanavon, A. (2021). *The relationship enhancement between school and communities of schools under Saraburi Primary Education Service Area Office 2*. (Master's thesis, Education Administration, St. John's University). [In Thai]

- Panarach, Y. (2021). *Statistics for educational research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Patitang, Y. (2021). School students under the Office of Krabi Primary Educational Service Area. *Academic MCU Buriram Journal*, 6(2), 1–18. [In Thai]
- Phuangsomjit, C. (2019). Establishing school–community relationships. *Veridian E –Journal Silpakorn University*, 10(2), 152–162. [In Thai]
- Pungkhor, S. (2015). *The administrative relationship between the school and the school community expands educational opportunities in the Khao Chakan network Under the jurisdiction of Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office, Region 1*. (Master’s thesis of Education, Education Administration, Burapha University). [In Thai]
- Rattanasuwan, R. (2021). *Guidelines for community participation in the administration of education institutions under Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area Office 2*. (Master’s thesis of Education, Education Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University). [In Thai]
- Sengloiluaen, P. (2019). *Community participation in school management Under the Songkhla Secondary Education Service Area Office, Satun*. (Master’s thesis, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University). [In Thai]
- Srimongkol, K. (2022). *Relationship building between schools and communities affecting school administrations under Rayong Primary Educational Service Area Office 1*. (Master’s thesis of Education, Education Administration, Rambhai Barni Rajabhat University). [In Thai]
- Tak Primary Educational Service Area Office Region 1. (2021). *School information of Tak Primary Educational Service Area Office Region 1*. Retrieved from <http://www.takesa1.go.th/website> [In Thai]
- Tangkhud, J. (2021). *The guidelines of relationship between schools and communities based on Sanghavitthu 4 of special education centre region 7*. (Master’s thesis of Education, Education Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University). [In Thai]

